

ת"פ 904/03 - מדינת ישראל נגד עמית עמוס זוארץ

בית משפט השלום באילת

ת"פ 904-03-20 מדינת ישראל נ' זוארץ

בפני כבוד השופט גיל אדלמן

בעניין: המאשימה

מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד רעות נתאי

נגד

הנאשמים

עמית עמוס זוארץ ע"י ב"כ עוה"ד נמרוד אבירים

גזר דין

המסגרת העובדתית

1. הנואשם, עמית זוארץ, הורשע על פי הودאות בעבודות כתוב אישום מתוקן המיחס לו עבירות של איומים - עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: החוק) והחזקת סכין שלא כדין - עבירה לפי סעיף 186 (א) לחוק.

על פי עבודות כתוב האישום המתוקן, ביום 26.2.2020 בשעה 01:06 לערך, התעוורר הנואשם משנתו בעקבות רعش

עמוד 1

אשר נגרם על ידי מספר אחרים.

מיד ובסמוֹר לכך יצא הנאשם מביתו לעברם של אחרים כאשר בידו הימנית אחץ בסכין.

ה הנאשם פנה לאחד, סהר הרשקביץ (להלן: המתלוֹן), והתקדם לעברו כשהוא אחץ בסכין בידו ומונופף בה לעברו של המתלוֹן באופן מאין כדי שיעזוב את המקום עם האחרים.

במעשיו אלו, על פי כתוב האישום, איים הנאשם על המתלוֹן שלא כדין בפגיעה בגופו וזאת בכוונה להפחידו או להקנינו.

2. בדין ביום 9.11.2021 הציגו הצדדים הסדר דין, במסגרת הנאשם בכתב האישום המתוֹן והורשע על פי הודהתו. הנאשם הופנה, בהסכמה הצדדים, לחקירה מסדרון שירות המבחן. לא הייתה בין הצדדים הסכמה ביחס לעונש.

3. ביום 6.9.2022 לאחר שהתקבלו שני תסקרים בעניינו של הנאשם, החלו להישמע הטיעונים לעונש. בתום טיעוני המאשימה, ביקש ב"כ הנאשם להפנות את הנאשם לחקירה נוספת נוספים, בעיקר לאור נימוקי המאשימה מהם עליה כי הנאשם נמצא בשלב ראשוני של הטיפול. בסיבות אלה, וגם על מנת שתווכח בפני חווות דעת מטעם הממונה על עבודות השירות (לאור עתירתה העונשית של המאשימה) הופנה הנאשם על פי בקשתו לקבלת החקירה נוספים וכן לקבלת חוות דעת ממנה על עבודות השירות.

4. ביום 5.3.2023, לאחר שהתקבל החקירהadders משלים, וכן חוות דעת מטעם הממונה על עבודות השירות, השלים הצדדים את טיעוניהם לעונש.

חקרי שירות המבחן

5. בתסaurus שהוגש ביום 28.3.2022 (להלן: התסaurus הראשון), פרט שירות המבחן את נתוני האישים של הנאשם, ואת העבודה כי נטל אחריות על ביצוע העבודות בהן הורשע. מהתקביר עליה כי הנאשם הביע צער, בושה וחרטה על מעשיו. הנאשם הביע נכונות להשתלב בטיפול מתוך מודעות לקשייו לשלוות בנסיבות, וכן לנטייתו לתגובה אימפרוביזטיבית. בשקלול כל הגורמים, התרשם שירות המבחן כי קיימת הערצת סיכון ביןונית לביצוע עבודות דומות בעתיד.

שירות המבחן סבר כי העבודות אותן ביצע הנאשם קשורות לדימויו העצמי הנמור ולהחשות חוסר ביטחון, בשל רקע משפחתי מורכב, והמליץ על הטלת צו מבחן של שנה במהלך יישולו של הנאשם בטיפול קבוצתי בתחום מניעת אלימות כללית, של"צ בהיקף של 180 שעות, מסר מותנה והתחייבות כספית.

6. בתסוקיר שהוגש ביום 28.8.2022 (להלן: התסוקיר השני) פרט שירות המבחן את השתלבותו של הנאשם בקבוצה הטיפולית, ציין כי הוא מקפיד להגיע ולשתחף פעולה. על אף שמדובר על שלב ראשוני של ההליך הטיפולי, חזר התסוקיר על המלצהו הראשונית.

7. בתסוקיר שהוגש ביום 19.1.2023 (להלן: התסוקיר השלישי), כתב שירות המבחן כי הנאשם המשיך השתתפותו בקבוצה הטיפולית, שיתף מעולמו הפנימי ולומד להימנע ממצבים סיכון ודרך התמודדות עם קונפליקטים. להערכת שירות המבחן, הנאשם זוקק להמשך טיפול. עוד פרט שירות המבחן כי הנאשם היה מעורב בתאונות דרכים, אשר מנעה ממנו להתייצב למפגשים האחוריים בקבוצה, אך האخرון הביע רצון ומחויבות להמשך בהליך הטיפולי. התסוקיר הדגיש כי מאז פתיחת ההליך, לא נפתחו נגד הנאשם תיקים פליליים חדשים. שירות המבחן שב על המלצהו להטיל על הנאשם צו מבחן למשך שנה, של"ז בהיקף של 180 שעות, מסר מוותנה והתחייבות.

טייעוני הצדדים לעונש

8. לשיטת המאשימה, מתחם הענישה במרקחה דנא נע בין מסר קצר ועד ל- 14 חודשים מסר יש לקבוע את עונשו של הנאשם ברף הבינוני. המאשימה עתרה להשתת על הנאשם 9 חודשים מסר שיכול וירצוז בדרך של עבודה שירות לצד קנס כספי, התחייבות ומסר מוותנה.

ב"כ המאשימה בטיעוני הדגישה את פוטנציאל הנזק אשר עלול להיגרם כאשר הנאשם אחז בסכין ונפנף בו כלפי המתלוון. המאשימה הדגישה כי תסוקיר שירות המבחן "מנתק מעברו הפלילי של הנאשם", וכי לנאים ניתנו בעבר הזדמנויות מטעם שירות המבחן ומטעם בית המשפט עת ביצע עבירות דומות. למרות ההזדמנות, הנאשם לא נרתע מלבצע שוב עבירה דומה. לדברי ב"כ המאשימה מדובר "במי שפעם בכמה זמן מגע לשירות המבחן, אומר את המילים הנכונות...". עוד טען ב"כ המאשימה כי היעתרות להמלצת שירות הנאשם יש בה כדי לשדר מסר לא נכון לנאים ו"לשכמאותו" מבלי להתחשב בשיקולי הרתעת היחיד והרתעת הרבים.

התביעה הפנתה לפסיקה מטעמה על מנת לתמוך בעתרתה העונשית.

9. ב"כ הנאשם סבר כי מתחם הענישה ההולם באירוע המתואר נע בין מסר מוותנה ועד למספר חודשים מסר אשר יוכל וירצוז בדרך של עבודות שירות. לשיטת הגנה "מדובר בהתמודדות לא מותאמת (של הנאשם - ג.א.) עם המטרד שנגרם באותה העת". עוד ציין הסניגור כי העבירה החמורה היא החזקת הסכין, ואילו האיום הוא בעיקר בתנועה שנעשתה ממרחוק לפני המתלוון ולא באמירה. יש בכך כדי להקנות מחומרת הדברים.

עוד ציין ב"כ הנאשם כי הנאשם עצר, לאחר האירוע, שהוא במעצר בית ולאחר מכן שהוא בתנאים מגבלים והדבר גרם לו לנזק כלכלי רב עד כי נקלע לחובות כבדים.

ההגנה עתירה, לאור ההליך השיקומי שעבר הנאשם, להעדרת שיקולי שיקום בקביעת העונישה. עוד ציין הסניגור כי אם יורה בית המשפט על הטלת מאסר לרצוי בדרך של עבודות שירות, יתקשה הנאשם לעשות זאת עקב תאונת דרכים שעבר לאחרונה. לפיכך עתר ב"כ הנאשם כי בית המשפט יאמץ את המלצת שירות המבחן והציג שה הנאשם ירצה של"ז אף בהיקף נרחב יותר מזה שהוצע על ידי שירות המבחן על מנת שה הנאשם לא יאבד את מטה לחמו.

ההגנה הפנתה לפסיקה מטומה על מנת לתמוך בעיתירתה העונשית.

10. הנאשם בדברו האחרון אמר: "רק רציתי להגיד שעברתי תהליך מהתקופה הזאת. הבנתי את הטעות שלי, למדתי ממנה, היתה לי קבוצה של שליטה בכיסים, הקבוצה לא הסתיימה אך אני עברתי תאונת דרכים וכך נעדרתי ואני אמרו לשוב אליה. הבנתי את הטעות ולמדתי את הליך".

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

11. הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם הם שלוחות נפשו של המתلون, ביטחונו האישי וזכותו כי לא יופנו כלפי תנועות או מל מאיימים. הנאשם אף פגע בערכים המוגנים של שמירה על בטחון הציבור ועל שלטון החוק.

הפגיעה בערכים המוגנים במקרה זה היא ברף הבינוני. הנאשם יצא מביתו על מנת להתעמת עם מי שהרעיש והעיר אותו בשעת לילה מאוחרת והצטייד מראש בסכין אותה החזק בידו. אינני שותף לעמדת הסניגור לפיה עבירת האיום במקרה זה היא פחותה בשל כך שלא נעשה שימוש במלל מאים כלפי המתلون; אדרבא, ההתקבות למתلون תוך כדי הנפת הסכין מגלה עבירת איומים חמורה; הנאשם רצה "להמחיש" למצלון את האיום, באמצעות הנפת הסכין.

12. נקל לשער את פוטנציאל הנזק הטעון במשמעותו של הנאשם. אירוע מסווג זה, בו בוחר אדם להתעמת עם אחרים כשהוא מצדיך בסכין, אוחז בה בידו ומונופף בה לכיוון אדם אחר, יכול להוביל בנסיבות מסוימות לפצעה ואף לפגיעה בנפש. רבות נכתב בפסקה על תופעת תת תרבות הסכין ועל הצורך למגר באמצעות עונשה ממשוערת את הבחירה לפטור סכסיים תוך שימוש בנשק קרב.

13. מדיניות העונשה הנהוגה: ההחלטה שהוגשה על ידי הצדדים לא הייתה רלוונטית ל מקרה זה. עם זאת, מצאת להתייחס לפסקי דין שלහן.

עפ"ג (מרכז) 59063-05-17 מדינת ישראל נ' וחידי (15.10.2017) : התקבל ערעור המדינה על קולות עונשו של הנאשם אשר הורשע בבית משפט קמא לאחר שמייעת ראיות בעיראת איומים ובחזקת סכין שלא כדין. הנאשם פתח את דלת רכבו של אחיו, כשהוא אוחז בידו מצ'טה וצעק לעברו "רד מהאותו, אני הולך להרוג אותך", תוך שהוא מושך

אותו בידו. הנאשם קירב את המציטה לבטנו של אחיו, תוך שהוא אוחז בסכין וכתוצאה מכך נחתך באצבע כף ידו. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה שנע בין חודשיים מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד לשנת מאסר בפועל. בשים לב למצבו הכלכלי הקשה של הנאשם ונסיבותו האישיות מצא בית המשפט לחזור מתחם הענישה והסתפק במאסר מותנה והתחייבות בסך 10,000 ₪. בית המשפט המחויז קיבל את ערעור המדינה וקבע כי לא היה מקום לסתיטה לקולא מהמתחם, והשיט על הנאשם חודשיים מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות.

□ עפ"ג (י-מ) 16-05-1307abo טיר נ' מדינת ישראל (16.8.2017): נדחה ערעור של המערער על מתחם הענישה וקביעת העונש בבית משפט קמא. המערער הורשע על פי הודהתו בעבירות איומים והחזקת סכין שלא כדין. המערער הגיע בשעת לילה לבית המטלון וביקש ממנו להתלוות לסמטה הסמוכה לביתו. בדרכם לשם שלפ' הנאשם סcin שהחזק במוותנו והניפה לכיוון של המטלון. המטלון, שהבחן בנסיבות, הכה בידו של הנאשם והפיל את הסcin. בית משפט קמא קבע מתחם שנע מספר חודשי מאסר בפועל ועד ל-18 חודשי מאסר. בית המשפט המחויז דחה וחוסר שיתוף פעולה עם שירות המבחן גזר על הנאשם בין היתר 7 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בית המשפט המחויז דחה את הערעור ואישר את מתחם הענישה שקבע בית משפט השלום, תוך שהציג כי "עיקר החומרה בעניינו הוא לא רק נשיאת הסcin, אלא בשימוש שנעשה באמצעותו, עת הניף את הסcin לעבר המטלון".

□ ת"פ (נת') 21-05-26054 מדינת ישראל נ' גנאים (22.3.2022): הנאשם הורשע על פי הודהתו בעבירות איומים והחזקת סcin. בעת עבודתו, תוך ויכוח עם עובדת אחרת, איים הנאשם שיירוג אותה תוך שנותל משפט העבודה סcin אותה אחד "באחיזת דקירה", התקrab למטלונת תוך ביצוע תנועות דקירה באוויר. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע בין מספר חודשי מאסר שנייתן לרצות בעבודות שירות, לבין שנת מאסר בפועל. על הנאשם, אשר הודה, ושל נסיבותיו הייחודיים, הושטו 3 חודשים מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה, ופיקוי בסך 1,000 ₪ למטלונת.

□ ת"פ (רמ') 18-02-15605 מדינת ישראל נ' חוטובי (16.2.2020): הנאשם הורשע על פי הודהתו בעבירות איומים והחזקת סcin. באירוע מול מנהל במקום עבודתו אשר סרב לשלם לו את משכורתו, נטל הנאשם סcin ואיים להרוג אותו. מתחם הענישה נקבע כגע החל ממאהר על תנאי ועד ל-10 חודשים מאסר בפועל, לצד ענישה נלווה. על הנאשם, צער, נעדר עבר פלילי, נורматיבי, שזהו לו אירוע ייחיד וחרג, נגזרו מאסרים מותניים, קנס כספי ופיקוי כספי למטלון.

□ ת"פ (ב"ש) 18-02-839 מדינת ישראל נ' ברבי (17.2.2019): הנאשם הורשע על פי הודהתו בעבירות איומים והחזקת סcin. הנאשם רכב על אופניים חמליים כשרשותו סcin מתקפלת, פגע במטלון ברחוב ואיים עליו ברצח וזהת על רקע חוב כספי. בית משפט השלום קבע מתחם הנע בין מספר חודשי מאסר בפועל ועד 12 חודשים. הנאשם נידון לחמשה חודשי מאסר בפועל, הפעלת מאסר מותנה (כך שסה"כ הוטלו עליו שישה חודשים מאסר בפועל), התchyבות ופיקוי למטלון.

14. לאור כל המפורט לעיל, אני קובע כי מתחם הענישה הראי במרקבה זה נع בין מספר חודשי מאסר, שנייתן לרוצותם בדרך של עבודות שירות, ועד למאסר בן 15 חודשים.

15. הנאשם הורשע בעברו בעבירות דומות, בשתי הזרמיות שונות, ונראה כי בתי המשפט שדנו בעניינו נאומו ליתן לו הזרמוות ונקטו בענישה הרתעתית בלבד או חינוכית במהותה. אף מאסרים מותנים שעמדו כנגדו הוארכו. לדעון הלב, נראה כי הנאשם המשיך בסורו עת נקלע למצב דחק או קונפליקט.

16. תסקיריו שירות המבחן הציגו תמונה מעודדת לפיה הנאשם לאורך זמן השתתף בקבוצה טיפולית למניעת אלימות כללית. הנאשם הגיע למפגשים ושיתף מעולמו. אין ספק כי דבר זה עומד לזכות הנאשם. מайдך גיסא, לא ניתן להתעלם מעברו הפלילי של הנאשם: בשנת 2016 הורשע בעבירות איומים; בשנת 2013 הורשע בשתי עבירות איומים. עברו הפלילי של הנאשם לימד כי סיגל לעצמו התנהגות מאימת כזו הפעם אף הצעיד בסכין.

17. לקולא הבאתី בחשבו את הودיתו של הנאשם, חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות, נטילת האחריות מצידו וכן את היליך הטיפול המוצלח אותו עבר אצל שירות המבחן. לא נעלומו מעניין אף נסיבותו האישיות של הנאשם, הנטען בחובות כספים, אשר תומך בבעתו ועובד קשה לפרנסתו, לאחר שאך לאחרונה עבר תאונת דרכים.

18. על אף התסקירים החוביים, לא מצאתי כי זהה המקרא המתאים בו על בית המשפט להעיף שיקולי שיקום עלי פניו שיקולי ענישה אחרים ולסתות ממתחם הענישה שנקבע. במסגרת ע"פ 126/22 מדינת ישראל נ' פלוני (16.6.2022) נקבע:

"אכן, סעיף 40(א) לחוק העונשין מאפשר לבית המשפט, במקרים המתאים, לחזור ממתחם הענישה אם "מצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם". סעיף זה מבטא את עמדת המחוקק שלפיה, במקרים המתאים לכך, יש ליתן מעמד בכורה לשיקול השיקומי על-פני העיקרונות המנחה בענישה, הוא עיקרונות ההלימה. ואולם, כפי שעולה בברור מהוראות החוק, לא בכל מקרה שבו היליך טיפול מתקדם בכיוון חיובי, יש להפעיל את הסמכות הקבועה בסעיף 40 לחוק העונשין. אחרת, נמצא כי החרג מרוקן מתוקן את הכלל, שלפיו יש לגזר את העונש בתוך מתחם הענישה בהלימה לחומרת המעשה ולמידת האשם של העושה (ראו גם: דברי הסבר להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 92) (הבנייה שיקול הדעת השיפוטית בענישה), התשס"ו-2006, ה"ח 241, 447-448). לא בצד אפוא, נקבע כי יש לננקוט זהירות רבה בהפעלת סעיף 40 לחוק העונשין, וכי סטייה ממתחם הענישה תעשה אך במקרים חריגים, בבחינת יוצאה מן הכלל, כאשר סיכוי שיקום מובהקים מצדיקים זאת (ראו: ע"פ 1229/19 סלומינסקי נ' מדינת ישראל, פס' 13 [פורסם בנבו] (1.7.2019)). עוד נקבע בפסקה, כי על מנת להעריך את סיכוי השיקום יש לשקלול, בין היתר, את המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתתקם; היליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהיליכים טיפוליים שונים; אינדיקטות לשינוי עמוק בתחום התנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חריטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה" (ע"פ 17/6637 קrndל נ' מדינת ישראל, פס' 24 [פורסם בנבו] (18.4.2018)). לצד זאת, הובהר כי "התקיימותו של שיקול זה או אחר אינה מזכה בהכרח חריגה ממתחם העונש משיקולי שיקום. טעם עיקרי לכך הוא חלק מהשיקולים שהוזכרו לעיל מובאים ברגל בחשbon במסגרת קביעת העונש בתוך מתחם" (שם, פס' 25). ואכן, חרף חשיבותו של אינטראס השיקום - לנאשם עצמו, לנסיבות הקרובה ולחברה כולה - שיקול זה אינו עומד לבדוק ויש לראות בעת גזירת העונש את המכשול (ראו עניין סטראוסטה, פס' 7; רע"פ 4218/15 אמסלם נ' מדינת ישראל, פס' 8 [פורסם בנבו] (18.6.2015); עניין סלומינסקי, פס' 15))."

19. נוכח נסיבותו של הנאשם, ונסיבות המקרה, לא התרשמתי כי מקרה דנא הוא מסווג המקרים החריים, בבחינת יצא מן הכלל, המצדיק סטייה ממתחם הענישה. לנאים כאמור נתנו הזרמנויות קודמות, אף הן בהמלצת שירות המבחן, שצין זאת, כמו הפעם, כי אין מדובר במאי שאימץ דפוסי התנהגות עברייניים. על בית המשפט ליתן משקל למכלול שיקולי הענישה ולהעביר בכך מסר לנאים ולאחרים, כי לא לעולם חוסן.

20. עם זאת, על רקע כוונתו של הנאשם להמשיך ולהשתתף בקבוצה הטיפולית במסגרת צו מבחן, ולאור דבריו לפיהם הבין את הטעות שעשה והפיק ממנו את הליך המתאים, החלתי למקם את עונשו של הנאשם, שלא ברף הבינוני עליון, כפי שראוי היה לעשות לו לא הודיעתו במינו חס לו ושיתוף הפעולה עם שירות המבחן. לפיכך העונש שיוטל למקום ברף הבינוני תחתון של המתחם אותו קבעתי.

21. אשר על כן אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר למשך 4 חודשים אשר ירצוחה בדרך של עבודות שירות בהתאם לחווות הדעת אשר הוכנה על ידי הממונה על עבודות השירות. תחילת ריצוי עבודות השירות במועד 1.5.2023.

הנתן מזהר כי עליו לקיים את הוראות הממונה על עבודות השירות והנחיות החוק, וכל חריגה מכללים אלו יש בה בכדי להביא להפסקת ריצוי עונשו בדרך זו ונשיאות יתרת העונש במאסר כפועל.

ב. מאסר למשך 7 חודשים, ואולם הנאשם לא ישא בעונש זה אלא אם יעבור את העבירות בהן הורשע במשך 3 שנים מהיום.

ג. צו מבחן - על הנאשם מוטל בהסכמתו צו מבחן למשך שנה, במהלך השתפותו בטיפול הקבוצתי למניעת אלימות. מובהר לנאים כי אם לא יעמוד בתנאי צו המבחן או יסתה מההוראות שירות המבחן יובא עניינו שוב לבית המשפט לקבעת עונשו.

מציגים - הסcin שנטפסה תושמד יתר המציגים יושמדו/יחולטו/ישובו, לשיקול דעת המאשינה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בבאר שבע תוך 45 ימים.

ניתן היום, ב' אייר תשפ"ג, 23 אפריל 2023, בנסיבות הצדדים.

